

Tinc (PI 1)(ALDC, IX, 2060. *Tinc* [PI 1])

La primera persona del singular del present d'indicatiu del verb *tenir* (< TENĒRE) era TĒNEO en llat. cl. que, en llat. vg., per tancament de -EO en -IO, va esdevenir TĒNIO, amb una E oberta que, per diftongació condicionada per la iod, va esdevenir **tieny* (veg. *tiengo* 87, 94, reduït a *tingo* 93, 100) i després **tiny* per monoftongació o assimilació de *ie* > *i(i)* i arribar finalment a *tinc* per atracció de formes verbals en velar (*estenc*, *dic*, etc.). Aquesta forma originària, pronunciada [tiŋk], viva en la major part del val., o, per assimilació de la nasal a la velar, [tiŋ], estesa àmpliament pel Principat i parlars rossellonesos, va rebre la competència de *tenc*, avui conservada en bal. i alg., forma analògica de les persones que tenen la primera síl·laba amb *te-* (*tenim*, *teniu*, *tenia*, *tengut*, etc.) i que va afectar també el subjuntiu (*tenga*, etc.).

Hem de suposar en tot aquest territori una convivència de formes, a jutjar per la situació del mall, als s. XV-XVI,

on es registren tant *tinch* com *tench* (i també les formes arrizotòniques *tengut/tingut*), fins que es va imposar l'analògica *tenc*, en bal. i alg. (cf. *Scripta* 2013), enfront de *tinc*, que va triomfar a la resta del domini.

Teni 7, del ross., és un manlleu a l'oc. llenguadocià.

El paral·lelisme amb *vinc* convida a comparar aquest mapa i comentari amb el mapa 1448.

Des d'un punt de vista geogràfic, *tinc* s'ha conservat en cat. peninsular (tret de les variants de transició a l'arag., *tiengo/tingo*, dels parlars ribagorçans), mentre que el bal. i l'alg., després d'una fase d'alternança, han preferit la var. analògica *tenc*.

Tinc (model *sostinc*) és forma normativa des del *DOrt*, 1917; *tenc* (bal.) figura com a "Altres variants" a la *GIEC* (pàg. 313) i com a pròpia de l'àmbit restringit (parlars baleàrics i alguerès) a la *PEOLC Morfologia* (pàg. 49).

